

tes, og denne maa man heller ikke opfatte som ubelukkende vedkommende Embedsstanden, fordi en stor Deel af Embedskrebsen søger sin naturlige Tilgang fra denne Underviisning; men det, hvorom der her handles, er den Underviisning, hvorefter den hele Dannelsesretning af Nationen gaar for sig, og hvis man paa en eller anden Maade kommer til at gribe ind i den med en uvarfom Haand, vil det let kunne medføre de allerbetænkeligste Følger. Altsaa, selv om Sagen var meget klar, selv om der slet ikke forelaae Tvivl om, hvorledes Spørgsmaalet hensigtsmæssigt kunde løses, vilde jeg dog ikke paa nogen Maade kunne give min Stemme til, at et Forhold af denne Art ordnedes tilfældigviis ved en Votering paa Finantsloven; men jeg maatte bestemt for mit Vedkommende fordrø, at der fremkommer et eget Lovforslag, for at det da kunde underkastes den for Love nødvendige Drøftelse.

Madvig: Efter dette Foredrag vilde jeg meget nødig tage Ordet, da der maaffee vil høre sig Stemmer i en modsat Retning; hvad jeg nemlig vil sige, gaar forsaavidt i samme Retning, som ogsaa jeg vil anbefale det Endringsforslag, der er stillet af den ærede Landssthingsmand, der sidder lidt tilhøire for mig (Clausen), og jeg skal gjøre det ganske kort. Jeg skal begynde med den Erklæring, at naar jeg ønsker, at Posten i Finantsloven affattes som foreslaet af det ærede Medlem, er det ikke, fordi jeg enten er blind for de Ufuldkomnheder, der kunde findes ved vort Examensvæsen, eller troer, at Undersøgelsen skal væsentlig og fornemmelig lægges i Universitetslærernes Hænder, og alene i deres; men fordi jeg mener, at Sagen, saaledes som den vil komme til at ligge for efter min ærede Kollegas Forslag, vil blive bragt i den rigtige Skikkelse, som svarer meest til den høitærede Ministers Udtalelser. Den høitærede Minister har jo sagt, at for ham stod Sagen endnu tvivlsom; han havde ikke taget nogen Bestemmelse, ikke engang for sit eget Vedkommende, men han ønskede at kunne begynde Sagen saaledes, at han havde en Anthdning af, at man ikke overhovedet vilde vise Sagen tilbage. Naar det nu er saaledes, ligger der ogsaa en Anthdning af, at

man vil have Sagen prøvet, og at man, naar Resultatet forelægges, og man da skulde finde det rigtigt, ikke vil vægre sig ved at gaar ind derpaa i Bevillingen i den Form, hvori den er foreslaet af den ærede Landssthingsmand, medens den Bevilling, der staaer i Lovforslaget, som det er kommet til os fra det andet Thing, indeholder noget Mere. Thi naar man bevilger ikke til Spørgsmaalet om Examenskommissioner, men til Oprettelsen af saadanne, er det, naar Lovsproget skal være nogenlunde korrekt, afgjort, at Examenskommissioner skulle oprettes. Jeg troer derfor, at man fastholder baade den ærede Ministers Tanke og imødekommer det Ønske, han har med Hensyn til en Anthdning af, at man erkjender Sagens Betydning og vil være villig til at tage den under Overveielse. Begge Dele opnaaes ligesuldt ved Forslaget og i en bedre Form. Men man binder sig da heller ikke; man siger ikke, at man vil have Examenskommissioner, men derimod kun, at hvis man, naar Sagen kommer for, finder, at det er rigtigt, og Ministeren forelægger det, skal det, at der kræves Penge, ikke fremkalde nogen Indvending. Naar vi have voteret 3,000 Rd. til Sagens Undersøgelse, ville vi votere flere Penge til Sagen selv, hvis det er nødvendigt. Dette er, troer jeg, for Dieblilket den rigtige Betragtning, og jeg skal bekræfte det ved en anden Betragtning. Hvis vi i dette Dieblil virkelig vilde gaar ind paa Realitetsspørgsmaalet, afhandle og prøve fra alle Sider, hvad der kan siges for og imod Examenskommissioner, vilde vi dog føle, at det var aldeles ilde anbragt paa dette Sted, hvor vi henimod Slutningen af Rigsdagen, under Trykket af mange Forretninger, skulle see at faae saa Meget gjort, som vi kunne faae; og navnlig faae Finantsloven særdiv. At vi nu under anden Behandling af Finantsloven i dette Thing, der ikke gjør Krav paa at udøve nogen overveieende eller bethelig Indflydelse paa Behandlingen af denne Lov, skulde indlade os paa denne Prøvelse, vilde jeg finde upassende, og jeg skal derfor ikke gjøre det. Men saalænge vi ikke have foretaget en saadan Prøvelse, finder jeg det urigtigt at votere en Sum til Oprettelsen af Examenskommissioner, skjøndt jeg meget vel kan give min Stemme til, at